

Vitālijs Rakstiņš

PRETOŠANĀS

ROKASGRĀMATA 2.0.

IEVADS

Lielākā daļa no iedzīvotājiem dažādu iemeslu dēļ nekad nekļūs par karavīriem un zemessargiem, nekad nepiedalīsies karadarbībā kā militārpersonas vai partizāni. Vienlaikus šie cilvēki būtu gatavi sniegt savu atbalstu valsts aizsardzībai nemilitārā veidā, tostarp arī īstenojot nevardarbīgo pretošanos. Visi valsts iedzīvotāji ir daļa no valsts aizsardzības sistēmas, tāpēc viņiem jābūt atbilstoši izglītotiem un apmācītiem!

Rokasgrāmatas mērķis ir **veicināt** iedzīvotāju **izpratni par** pilsoniskās nevardarbīgās pretošanās metodēm, galvenokārt balstoties uz Krievijas un Ukrainas kara pieredzi. Viens no šīs rokasgrāmatas mērķiem ir izskaidrot pilsoņu lomu mūsdienu karadarbībā, **definējot mērķus** tiem, kuri nevar būt karavīri un zemessargi, bet ir gatavi sniegt atbalstu valsts

aizsardzībai, tostarp pretojoties nevardarbīgā veidā.

Šī rokasgrāmata sniedz tikai daļu no pamatzināšanām par pretošanās veidiem un nevar aizstāt valsts organizētu visaptverošu izglītību un apmācību. Tiem lasītājiem, kuri saredzēs sevi kā daļu no pretošanās kustības vai atbalstītājiem, vajadzētu vērsties tuvākajā Zemessardzes bataljonā.

Šī rokasgrāmata ir aktīvo pilsoņu iniciatīva ar Latvijas mednieku savienības (LMS) atbalstu un iesaisti, tādēļ grāmatas eksemplāru druka un izplatīšana notiek piesaistot sponsorus un brīvprātīgos.

Grāmatas idejas autors Vitālijs Rakstiņš, kurš nevarētu šo iniciatīvu īstenot bez Jāņa Zandberga, Lauras Dabares, Mareka Matisona, Jāņa Kļaviņa un Jāņa Baumaņa atbalsta.

KAD IESTĀJAS X STUNDA?

Kad iestājas X stunda? X stunda iestāsies no brīža, kad Ministru kabinets izsludinās izņēmuma stāvokli.

Izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināms, ja valsti apdraud ārējais ienaidnieks, vai valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Pretošanās operāciju koncepcijā termins “**pretošanās**” ir skaidrots kā valsts organizēti visas sabiedrības centieni, izmantojot visu veidu nevardarbīgas un vardarbīgas darbības, atjaunot neatkarību tās suverēnā teritorijā, ko sveša vara ir pilnībā vai daļēji okupējusi.

PRETOŠANĀS AGRESORAM:

[1] pretošanās militārajam iebrukumam;

[2] pretošanās okupācijai.

Pat, ja karadarbības rezultātā īslaicīgi tiktu zaudēta kontrole pār daļu no teritorijas, NBS turpinās valsts aizsardzību, izrādot pretestību tik ilgi, kamēr tiks atjaunota valsts teritoriālā integritāte.

Katram pilsonim ir jāsaprot, ka valsts aizsardzība nebeidzas ar teritorijas vai tās daļas īslaicīgu zaudēšanu. **Nekas nebeidzas!** Aizsardzības operācija pāriet uz slepenas pretošanās fāzi pagaidu okupētajās teritorijās.

Pretošanās ir viens no valsts aizsardzības operācijas posmiem.

PRETOŠANĀS MILITĀRAJAM IEBRUKUMAM: KĀ CIVILIE IEDZĪVOTĀJI VAR PRAKTISKI ATBALSTĪT VALSTS AIZSARDZĪBU?

- ✓ pievienojies NBS;
- ✓ sniedz atbalstu NBS un NATO spēku vienībām, piemēram, palīdzi būvēt aizsardzības fortifikācijas, vai informē atbildīgos dienestus par agresora valsts militāro vienību un diversantu grupu aktivitātēm;
- ✓ veicini pretinieka maldināšanu (ceļa zīmju vai ielu nosaukumu noņemšanu) vai aizkavē transporta pārvietošanos.
- ✓ turpini nodrošināt kritiskās funkcijas un kritiskos pakalpojumus.

NACIONĀLĀS DROŠĪBAS LIKUMA

25.¹ PANTS NOSAKA IEDZĪVOTĀJU:

Pienākumus:

- pildīt NBS (t.sk. sabiedroto vienību) un citu atbildīgo dienestu uzdevumus;
- nesadarboties ar agresoru, izņemot gadījumus, kad atteikums sadarboties apdraud personas vai tās ģimenes locekļu dzīvību vai brīvību.

Tiesības:

- izrādīt bruņotu pretošanos;
- sniegt atbalstu pretošanās kustībai;
- īstenot pilsonisko nepakļaušanos, pretdarbojoties nelikumīgām pārvaldes institūcijām un agresora bruņotām vienībām.

PRETOŠANĀS PASĀKUMUS NOSACĪTI VAR SADALĪT DIVĀS GRUPĀS:

[1] **bruņotā pretošanās**, ar nosacījumi, ka pretošanās dalībnieki ir NBS komandķēdē, tiem ir komandieris, tie nesa fiksētas atšķirības zīmes, tie atklāti nesa ieročus un ievēro kara likumus. Konvencijas aizsargā arī tos iedzīvotājus, kuri, tuvojoties ienaidniekam, spontāni ķeras pie ieročiem, lai pretotos iebrucējiem, nepaspējot izveidoties regulārās bruņotās vienībās, ar nosacījumu, ka viņi atklāti nēsā ieročus un ievēro kara likumus (tos sauc *levee en masse*).

[2] aktīvā un pasīvā **nevardarbīgā** pretošanās ir dažādu nevardarbīgo aktivitāšu kopums, lai izdarītu spiedienu uz agresoru vai okupācijas administrāciju, paralizētu tās darbību, mazinātu sabiedrības atbalstu, vājinātu pretinieka morāli un grautu ienaidnieka ikdienas operācijas.

BRUŅOTĀ PRETOŠANĀS

Kara gadījumā:

- ☑ varat pievienoties **NBS** vai, ja teritorija ir uz laiku okupēta, kļūt par **"partizānu" / pretošanās dalībnieku.**
- ☑ starptautiskās tiesības aizsargā arī tos **civilos kuri spontāni ķērušies pie ieročiem**, pretiniekam uzbrukt.

Piemēram, pirmajās Krievijas iebrukuma dienās Ukrainas brīvprātīgajiem galvaspilsētas aizsardzībai tika izsniegti vairāk nekā 25 000 automātu un 10 miljoni munīcijas.

[!] Ja jūs iesaistāties bruņotā pretošanās kustībā, **jūs kļūstat par likumīgu pretinieka mērķi.**

BRUŅOTĀ PRETOŠANĀS

Laiks ir visvērtīgākais resurss, jo jebkura **ienaidnieka spēku aizkavēšanā dod priekšrocības aizsargiem un dod laiku civiliedzīvotājiem**, lai evakuētos.

Jebkura ienaidnieka kustības aizkavēšanās, neplānota apstāšanās, bloķēts ceļš vai sagrauts tilts palēnina uzbrukuma tempu un ietekmē citu vienību manevrus.

Civiliedzīvotāji var atbalstīt aizstāvjus, aktīvi pretojoties (bloķējot ceļus, likvidējot loģistikas transportu vai degvielas cisternas) vai pasīvi pretojoties (dezorientējot, mainot ceļa zīmes vai norādot nepareizu virzienu).

BRUŅOTĀ PRETOŠANĀS

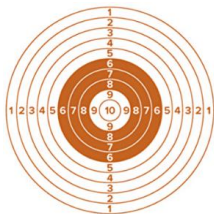
Bruņoto pretošanos var raksturot kā spēka un vardarbības pielietošanu pret pretinieka personālu, transportu un bruņutehniku, infrastruktūru un ekipējumu, kas ir

paaugstinātā riska darbība, kļūstot par pretinieka leģitīmo mērķi. Bruņotai pretošanai jābūt daļai no lielākā plāna, jeb jābūt koordinētai rīcībai, lai nenodarītu kaitējumu BS / sabiedrotiem un pašu pretošanās kustībai.

MĒRĶI?

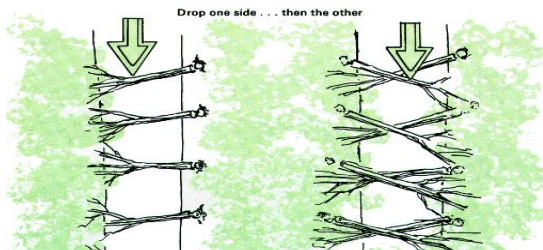
Galvenais mērķis iebrukuma sākumā ir **palēnināt** ienaidnieka kustību, tādēļ :

- ✓ Uzbrukuma mērķi ir loģistikas transports (kravas atbalsta mašīnas), degvielas cisternas;
- ✓ **bloķēt ceļus** (piemēram, nobloķēt ar transportu, betona blokiem vai nozāģētiem kokiem);
- ✓ sabojāt tehnikas **riepas** (piemēram, uz ceļiem izmetot naglas);
- ✓ **Sabojāt transportu** (piemēram, balinātāja ievietošana benzīna tvertnēs);
- ✓ Jebkādos veidos **sabojāt novērošanās dronus**.

BLOĶĒJIET CEĻUS

- ✓ Piemērs: izveidojiet šķēršļus, ko veido koku grupa, kas nozāģēti tā, lai bloķētu ceļu un aizkavētu ienaidnieku.

Galvenais mērķis: **aizkavēt** ienaidnieka manevrus:

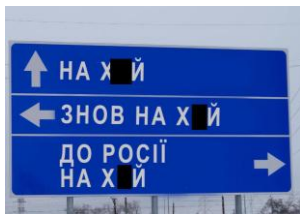
- ✓ **Bloķēt** ienaidnieka kustību
- ✓ **Sabojāt** ienaidnieka transportu
- ✓ **Iznīcināt** degvielas krājumus (lai netiek pretiniekam)

[!] Par šo rīcību pretinieks Jūs var sodīt!

MALDINIET PRETINIEKU

Pretiniekam, kas ir aprīkots ar vecām kartēm un ierobežotām navigācijas iespējām, šāda dezorientācija **rada aizkavēšanos**.

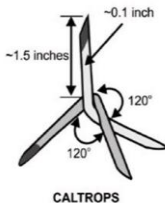
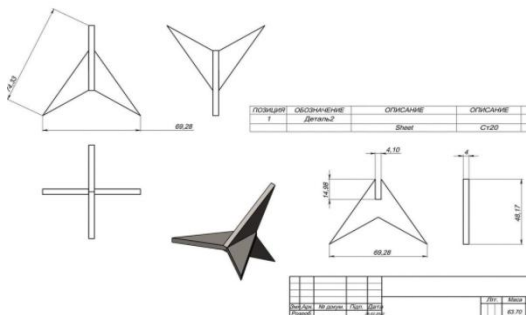
- ✓ **Ceļa zīmju nomaiņa** (konvoju novirzīšana, mainot ceļa zīmes).

- ✓ Ja agresors lūdz jums kādu informāciju, **izliecieties, ka jūs viņu nesaprotat**.
- ✓ Atslēdziet visas tiešsaistes kameras, izņemiet no tīmekļa jebkuru ģeotelpisku informāciju, kas var noderēt pretiniekam.

PRETMOBILĀTE

Atbalstiet aizsardzību, izgatavojot un uzstādot pretmobilitātes šķēršļus un prettanku ežus.

ATBALSTI NBS

- ☑ Atbalstīt valsts aizstāvjus ar transportu, sakaru iekārtām, droniem, aprīkojumu, pārtiku un nepieciešamo inventāru.
- ☑ Atbalstīt pretmobilitātes šķēršļu, aizsargsienu un aizsardzības nocietinājumu ierīkošanu.

Novērojiet ienaidnieka militārās tehnikas pārvietošanos un mēģiniet pamanīt tā veidus.

Ja tas ir droši, **fotografējiet, filmējiet, izmantojiet dronus, pierakstiet un, izmantojot drošus sakaru kanālus, nododiet pieejamo informāciju aizstāvjiem.**

[!] Par šo rīcību pretinieks Jūs var sodīt!

ATBALSTI NBS

Ikviens var dalīties ar informāciju par ienaidnieku. **Negaidiet uzaicinājumu.**

Esiet **aktīvi un atbalstiet NBS:**

- ☑ Piešķiriet piekļuvi savām novērošanas kamerām vai kopīgojiet datus.
- ☑ Nodrošiniet NBS piekļuvi sensoriem mežos un objektos
- ☑ Dalāties ar datiem no droniem
- ☑ Kopīgojiet datus no tīmekļa (atklātie dati, open source intelligence)
- ☒ Izslēdziet visas novērošanas kameras, kas pārraida tiešsaistē, lai tās neizmantotu ienaidnieks.
- ☒ Ja ienaidnieks gatavojas pārņemt jūsu telpas, izslēdziet / sabojājiet novērošanas kameras vai sensorus.

ATBALSTI NBS

Aizsardzībai nepieciešami šādi dati:

- Jebkāda informācija par pretinieka štābiem;
- Elektroniskās karadarbības vienības, radiolokācijas stacijas;
- Transporta un loģistikas mezgli;
- Helikopteru lidlauki;
- Noliktavas un degvielas bāzes;
- Militāro kolonnu pārvietošanās pa ceļiem / dzelzceļu;
- Militāro transportlīdzekļu un bruņutehnikas pulcēšanas vietas;
- Artilērijas vienību atrašanās vietas.

Kad esat noziņojis par ienaidnieku, **izdzēsiet visu informāciju**, visas bildes, visu, kas ir.

[!] Par šo rīcību pretinieks Jūs var sodīt!

BRĪDINIET PĀRĒJOS!

Ja tiks izveidoti tērzēšanas roboti (čatoboti) vai lietotnes, lai **dalītos ar informāciju par pretinieku, nesprāgušo munīciju vai droniem**, dariet to!

Jūsu ziņojums var glābt dzīvības.

Ja atklājat **mīnu, paštaisītu spridzekli vai nesprāgušu munīciju, atzīmējiet to un ziņojiet par to** (pa tālruni vai lietotnē):

- Nepieskarieties priekšmetiem.
- Pārvietojieties vismaz 100 m attālumā no atrastā objekta pa to pašu ceļu, pa kuru atnācāt.
- Nesmēķējiet tuvumā
- Neizmantojiet radioelektroniskās ierīces, mobilos tālruņus, rādījumus u.c.
- Nedariet nekādas darbības ar bīstamu objektu.

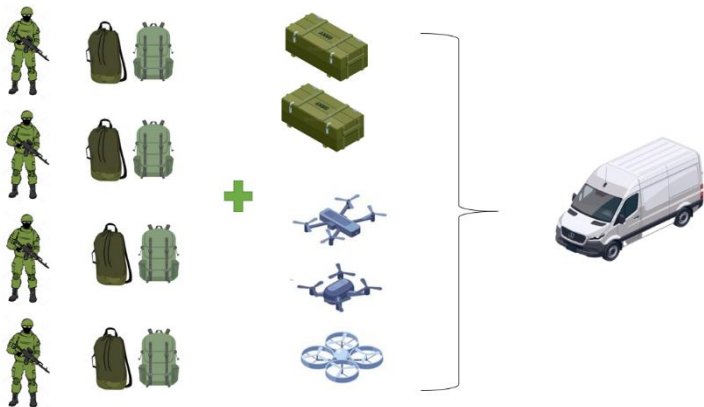
KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA IZLŪKUS?

- ✓ fiziski spēcīgi vīrieši vecumā no 18 līdz 45 gadiem;
- ✓ 3 līdz 10 cilvēku grupa;
- ✓ ir krievu akcents vai arī nemaz nerunā latviešu valodā;
- ✓ izvairās no cilvēkiem, ievēro distanci;
- ✓ slikti orientācijās reģionā.
- ✓ aizsedz seju un cita veida centieni slēpt identitāti;
- ✓ militāristiem raksturīgi atribūti – kamuflāžas apģērbs, militāra stila zābaki;
- ✓ līdzī ir binoklis, nakts redzamības iekārta vai cita novērošanai izmantojama ierīce;
- ✓ nestandarta sakaru ierīču, piemēram, rācijas, izmantošana.

AIZDOMĪGU AKTIVITĀŠU PIEMĒRI:

- ✓ objekta fotografēšana, filmēšana vai novērošana;
- ✓ ilgstoša uzturēšanās objekta tuvumā vai vairākkārtēja pārvietošanās gar to;
- ✓ piezīmju veikšana, skicēšana, atrodoties pie objekta;
- ✓ mērķtiecīga izvairīšanās no videonovērošanas kamerām;
- ✓ piekļūšana objektam tumšajā laikā;
- ✓ atzīmju izdarīšana, priekšmetu piestiprināšana vai ierakšana pie objekta vai tā tuvumā;
- ✓ **aprēķina attālumu līdz objektiem un paņiņo koordinātas**, objekta azimutu
- ✓ pie objekta novietota kaste, sainis, atkritumu tvertne vai cits priekšmets, kam tur nav jāatrodas.

KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA DIVERSANTUS?

Standarta komandā varētu būt 4-5 cilvēki, kuriem ir:

- ✓ vairākas taktiskās mugursomas;
- ✓ kastes / lielas somas;
- ✓ ieroču somas vai tml.;
- ✓ minivens, džips vai mikroautobuss.

KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA DIVERSANTUS?

Diversantu grupas ir ļoti atkarīgas no vietējo atbalsta (transports, nauda, vīza, informācija u.tml.). Ja identificējat vietējos atbalstītājus, vai kaut kas ir aizdomīgs, **ziņojiet par to.**

KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA DIVERSANTUS?

Ukrainā kiberspeciālisti sadarbībā ar bankām identificēja Krievijas diversantus, izsekojot personas, kas izmantoja KF bankas kartes.

Cits piemērs - kara pirmajās stundās nekustamā īpašuma aģenti / mākleri palīdzēja identificēt diversantus (noteiktā vecuma īrniekus no Krievijas, kas ieradās pirms pāris mēnešiem).

Neesiet pasīvi. Ziņojiet!

ATBALSTI NBS

Pretinieka izlūkošanas spējas ir nepietiekamas, tāpēc viņi vāks datus no atklātiem avotiem sociālajos plašsaziņas līdzekļos, lai mērķētu uzbrukumus. Kara laikā miljoniem ukraiņu ir jākontrolē savi ieraksti un komentāri sociālajos tīklos.

Katram **pašam jāizvērtē, ko publicēt** tiešsaistē, lai nejauši vai netīšām nekļūtu par pretinieka uguns koordinātoru.

KO NEDRĪKST PUBLICĒT SOCIĀLAJOS TĪKLOS?

- ☒ Ir aizliegts publicēt jebkādus datus, kas saistīti ar NBS un sabiedroto militārajām vienībām, to pārvietošanos un izvietošanu, to atrašanās vietu ģeogrāfiskās koordinātas, kā arī jebkādus aprakstus, attēlus un piezīmes, kas identificē vai var identificēt objektus.

- ☒ Ir aizliegts publicēt fotoattēlus vai videomateriālus, kuros redzama teritorija pēc apšaudes, raķešu lidojumi, šāviņu triecienu mirkļi utt. nenorādiet precīzu adresi, koordinātes vai detalizētu vietas aprakstu.

- ☒ Neizvietojiet videoklipus ar atpazīstamām vietām: zīmēm ar ielu

nosaukumiem un māju numuriem, lielveikaliem, utt.

- ❌ Npublicējiet materiālus par pretgaisa aizsardzības spēku darbu. Efektīva pretgaisa aizsardzība ir tad, ja ienaidnieks par to nezina. Visas fotogrāfijas un videomateriāli ar raķešu triecieniem atmasko pretgaisa aizsardzības sistēmas.

- ❌ Ja šaubies, labāk npublicē bides vai video. Pagaidi vismaz diennakti.

Ko jūs varat publicēt internetā:

- ✓ apšaudes fakts (= raķešu apšaušana)
- ✓ bojājumu fakts (= sagrauta dzīvojamā ēka)
- ✓ visp.teritorijas nosaukums bez precizējumiem.

Ko **nevar** publicēt internetā:

- ✗ precīzu apšaudes laiku
- ✗ precīzu atrašanās / ģeogrāfisku vietu
- ✗ precīzu adresi

Uzņemiet fotoattēlus vai video tā, lai nebūtu redzami novadam / pilsētai raksturīgie unikālie elementi (elektrolīnijas, publiskās ēkas, adreses zīmes).

NEVARDARBĪGĀ PRETOŠANĀS

Nevardarbīgas pretošanās ir darbības, kas balansē uz robežas starp sīku likumpārkāpumu un smagu noziegumu, kas ir robežšķirtne starp nevardarbīgu un vardarbīgu pretošanos. Izdala triju veidu nevardarbīgas pretošanās tehnikas:

- 1) uzmanības piesaistīšanas rīki;
- 2) nesadarbošanās;
- 3) pilsoniska nepakļaušanās.

Nesadarbošanās tehnikas (**pasīvā sabotāža**) paredz, ka nevardarbīgs pretošanās dalībnieks veic parastās darbības nedaudz citādā veidā, lai palēninātu vai traucētu procesus, taču ne līdz tādai pakāpei, ka pretošanās dalībnieku var apsūdzēt par likumpārkāpumu.

Pilsoniskās nepakļaušanās formas ir noteiktu likumu pārkāpumi, piemēram, nodokļu pārkāpumi, ceļu satiksmes likumu pārkāpumi, traucējot satiksmi un likumu par sapulču, publikāciju, runas kodeksu utt.

CENTIES AIZKĀVĒT PRETINIEKU

Iedzīvotāji var izveidot dzīvu ķēdi vai barikādes, lai nevardarbīgi censties apstādināt pretinieka kolonnas. Ukrainā vairākās vietās vietējiem tas ir izdevies, kā Energodarā.

Energodar residents form their city's wall of defence

OLENA ROSHCINA — WEDNESDAY, 2 MARCH 2022, 17:15

© 215305

SIGNALIZĒJIET NODOMU PRETOTIES

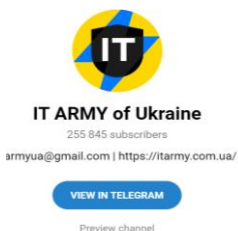
Izvietojiet pēc iespējas vairāk valsts karogu uz kokiem gar ielām, torņiem, krustojumos, uzrakstiet pēc iespējas vairāk zīmju daudzās valodās redzamās vietās, aicinot agresorus atgriezties pie savām ģimenēm, palaidiet debesīs pūkus vai gaisa balonus utt. Aiciniet arī citus iedzīvotājus darīt to pašu.

Ukrainā "Krievu karakuģi, ejiet projām!" ir kļuvis par vienu no nacionālās pretošanās simboliem. Šādi redzami pretošanās naratīvi signalizēja un mulsināja Krievijas armiju, kura cerēja uz vietējo iedzīvotāju atbalstu.

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Mūsdienās arī digitālā vide ir kaujas telpa. Ja esi kibereksperts, **palīdzi aizsargāt digitālās robežas**. Ukrainā daudzi IT profesionāļi atbalstīja kiberaizsardzības aktivitātes, tostarp tūkstoši pievienojās IT armijai.

Jūs varat kļūt par interneta haktivistu un pievienoties kaut kam līdzīgam Ukrainas interneta armijai, lai cīnītos pret Krievijas propagandu, atbalstītu aizsardzību un piedalītos informācijas kampaņās

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Haktivistu spiediena dēļ daudzi starptautiski uzņēmumi pārtrauca sadarbību ar Krieviju pirms (!) sankciju stāšanās spēkā.

Over 1,000 Companies Have Curtailed Operations in Russia—But Some Remain

June 26, 2022

Since the invasion of Ukraine began, we have been tracking the responses of well over 1,200 companies, and counting. **Over 1,000 companies have publicly announced they are voluntarily curtailing operations in Russia to some degree beyond the bare minimum legally required by international**

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Tas ko Jūs varat darīt **ir nebūt pasīviem un ziņot vai atzīmēt naidīgu saturu internetā**, tostarp ienaidnieka propagandas kanāliem.

Jo vairāk cilvēku ziņo, jo lielāka ir iespēja, ka sociālais tīkls reaģēs, dzēšot / bloķējot saturu.

- ☒ **Neiesaistieties diskusijās ar propagandistiem** (jūs tikai celsiet tiem reitingu);
- ☒ **Nepārpublicējiet** nepatieso informāciju un propagandu;
- ☒ **Nelieciet atzīmes** (like, sirsnīņas) dezinformācijai un propagandai.
- ☒ **Nelietojiet pretinieka tēmturus , nelietojiet viņu naratīvus, jēdzienus, terminus, rāmjus, jēdzienus.**

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Veicini ticamās informācijas plašāku izplatīšanu, lai ietekmētu sociālo tīklu algoritmus:

- ✓ Kopīgojiet to emuāru autoru saturu, kuri atbalsta aizsardzību
- ✓ Lieciet "Patīk" tiešsaistes raidījumiem to apraides laikā
- ✓ Abonējiet blogera kanālus
- ✓ Rakstiet atbalstošus komentārus
- ✓ Ziedot / atbalstīt tos.

Dariet visu iespējamo, lai atbalstītu tos satura veidotājus, kuri tīmeklī cīnās pret ienaidnieku un dalās ar ticamām ziņām ārvalstīs.

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

- ✓ **Pārpludiniet infotelpu** ar savu stāstījumu un patiesībām.
- ✓ **Atkārtojiet patieso informāciju** un turpiniet atkārtot tās tūkstoš **reizū**.
- ✓ **atzīmējiet melus** un sauciet vainīgos pie atbildības;
- ✓ **bloķējiet un ziņojiet par** kontiem, kas atbild uz jūsu publikācijām ar tīšiem meliem/dezinformāciju/propagandu.
- ✓ **atrakstāties un nesejojiet** tiem kontiem, kas publicē vai regulāri izplata melus/ dezinformāciju/propagandu.

KARA NOZIEGUMU FIKSĒŠANA UN ZIŅOŠANA PAR TIEM

Cenšaties piefiksēt visu, ko varat par:

- ✓ kara noziegumiem;
- ✓ aresti/ piespiedu kārtā izvestas personas
- ✓ kara nodarītie zaudējumi

Piemēram, daudzas lietotnes un tērzēšanas roboti Ukrainā ir izstrādāti, lai fiksētu pierādījumus turpmākai kriminālvajāšanai un kompensācijām. "Krievija maksās" [@Damage_in_ua_bot](#) tika izveidots, lai vāktu informāciju par Krievijas armijas nodarītajiem postījumiem mājokļiem un īpašumam, lai to tālāk nodotu starptautiskajām tiesām.

Google Play Games Apps Movies Books Children

RWC - #RussianWarCrimes

IT Defends

3.9★
15 reviews

9K+

Downloads

PEGI 3

10

Instalēt

➕ Add to wishlist

PRETOŠANĀS OKUPĀCIJAI

*Ja ienaidnieks uz laiku ieņem daļu teritorijas,
nekas nebeidzas....*

Viss tikai sākas...

KAS IR OKUPĀCIJA?

Okupācija ir valsts daļas sagrābšana ar militāro spēku un savas pārvaldības ieviešanu tajā.

Okupētā teritorija joprojām ir likumīgās valsts suverēnā teritorija, tomēr faktisko varu īsteno okupējošā vara. Okupācija ir pagaidu situācija.

Okupācija nav tiesiskā rīcība, bet tas ir faktiskas apstākļi, jeb okupētās valsts teritoriju faktiski kontrolē ārvalstu bruņotie spēki.

Okupācija nevar būt simboliska. Tā pastāv vien tad, ja okupants spēj īstenot efektīvu administratīvo pārvaldību, izmantojot bruņotos spēkus un civilās iestādes.

Tādēļ nevardarbīgas pretošanās mērķis ir tieši graut efektivitāti un paralizēt okupācijas administrācijas pārvaldību.

KĀ RĪKOTIES OKUPĒTAJĀ TERITORIJĀ?

Aizsardzības ministrijas sagatavotajā rokasgrāmatā “Kā rīkoties kara gadījumā?” ir vadlīnijas kā rīkoties, ja esi okupētajā teritorijā:

- evakuējies uz NBS kontrolētu ter-ju;
- turpini ievērot Latvijas likumus;
- nesadarbojies ar okupācijas varu.

PRETOŠANĀS MĒRĶI:

Okupācija nevar būt simboliska. Tā pastāv vien tad, ja **okupants spēj īstenot efektīvu administratīvo pārvaldību!** Okupācijas administrācija spēj **efektīvi darboties tikai tad, ja tiem brīvprātīgi palīdz / ar tiem sadarbojās liels iedzīvotāju skaits**

Pretošanās mērķi:

- ✓ ir pārliecināt iedzīvotājus atteikties sadarboties ar okupantiem;
- ✓ mazināt kolaborantu mobilizācijas potenciālu;
- ✓ graut efektivitāti un paralizēt okupācijas administrācijas pārvaldību;
- ✓ izaicināt ienaidnieka spēju efektīvi pārvaldīt teritoriju;
- ✓ vājināt ienaidnieka morālo stāvokli vai graut ienaidnieka ikdienas operācijas.

PRETINIEKA NODOMS: RĪCĪBAS GAITA OKUPĒTAJĀ TERITORIJĀ

Lai nodrošinātu kontroli par pagaidu okupēto teritoriju pretinieks centīsies izveidot **okupācijas administrāciju** un izvietot spēkus, lai saglabātu kontroli pār teritoriju:

- nodrošināt kontroli par kritisko infrastruktūru un simboliskiem objektiem (administrācijas ēkas u.tml.).
- nogalināt, arestēt vai nolaupīt vietējos politiskos līderus un nomainīt viņus ar kolaborantiem.
- izveidot vietējo kolaborantu tīklu.

PRETOJIES! AIZKĀVĒ

Mērķis: palēnināt vai apturēt okupācijas institucionalizāciju:

- ✓ Piekļuves liegšana administrācijas ēkām/būtiskajai infrastruktūrai
- ✓ Protests/streiks, lai paralizētu okupētāja administrācijas darbu.
- ✓ Turpiniet pildīt Latvijas tiesību aktus un atbalstiet / atzīstiet savus ievēlētos politiķus; atbalstiet tos, kuri nesadarbojās ar okupantiem.
- ✓ Sabotāža, lai palēninātu visus okupantu pārvaldes procesus.
- ✓ Izveidot alternatīvas/neformālas kopienas institūcijas ikdienas problēmu risināšanai.

IEŅĀIDNIEKA MĒRĶIS: IZOLĒT

Mērķis: **informācijas izolācija:**

- ☑ bloķēt piekļuvi valsts televīzijai un radio.
- ☑ Krievijas TV kanālu un radio apraide, propagandas izplatīšana ar vietējo laikrakstu starpniecību utt.
- ☑ sakaru un interneta datplūsmas uzraudzība.
- ☑ Vietējo iedzīvotāju saziņas novērošana un mobilo telefonu metadatu analīze,.

Neklausieties/neskatieties okupantu propagandu. **Mēģiniet atrast neitrālus informācijas avotus, piemēram,** valsts vai starptautiskās ziņas tiešsaistē, izmantojot VPN.

IENAIDNIEKA MĒRĶIS

Mērķis: **novērst pretestības potenciālu:**

- ☑ augstas prioritātes mērķu (politiķi līderi, bijušie un aktīvie iekšlietu darbinieki un karavīru) meklēšanu no mājas uz māju.

- ☑ fiziski likvidēt / deportēt tos, kas var apdraudēt režīmu.
- ☑ piespiest sadarboties vietējos iedzīvotājus, kuru zināšanas ir nepieciešamas režīma uzturēšanai.
- ☑ organizēt iedzīvotāju filtrēšanas un pārbaudes sistēmu.

PRETOJIES: ATBALSTI PRETOŠANOS

Mērķis: **atbalsts** pretošanās kustībai

- ✓ Nedalieties ar informāciju par vietējiem iedzīvotājiem (bijušie/esošie, iekšlietu darbinieki, karavīri).
- ✓ Iznīciniet vai noslēpiet datu bāzes un visus ierakstus, kurus ienaidnieks var izmantot, lai identificētu līderus, policistus/kareivjus utt.
- ✓ Mēģiniet palīdzēt viņiem paslēpties/evakuēties.
- ✓ Paslēpt/izdzēst informāciju mobilajā tālrunī un sociālajos tīklos, lai netiktu profilēts kā drauds okupantiem.

Pagrīdes un partizānu vienību darbības panākumi **ir atkarīgi no vietējo iedzīvotāju atbalsta** okupētajās teritorijās.

Katrs pilsonis var atbalstīt pretošanos.

PRETOJIES! AKTĪVA BRUŅOTA PRETOŠANĀS

Mērķis: turpināt aizsardzību un mazināt spējas ieviest kontroli okupētajās teritorijās.

- Iznīcināt ienaidnieka augstvērtīgos mērķus okupētajās teritorijās.
- Turpināt veikt aizsardzības operāciju, aizkavēšanu un sabotāžu
- Ietekmēt ienaidnieka spējas izveidot kontroli pār pagaidu okupētajām teritorijām.
- piespiest okupantus novirzīt resursus no frontes, lai palīdzētu nodrošināt kārtību aizmugurējos rajonos.
- Samazināt ienaidnieka spēju aizsargāt kritisko sauszemes sakaru līniju posmus, piemēram, dzelzceļa līniju krustpunktus un tiltus, jo īpaši lauku apvidos.

AKTĪVAS PRETOŠANĀS PIEMĒRS

Ukraiņu pretošanās kustības mērogs būtiski ietekmēja krievu spējas noteikt kontroli uz laiku okupētajās teritorijās.

Efektīvo Ukrainas partizānu uzbrukumu rezultātā Kremlis ir spiests tērēt resursus drošībai aizmugurē, nevis operācijām frontes līnijā¹.

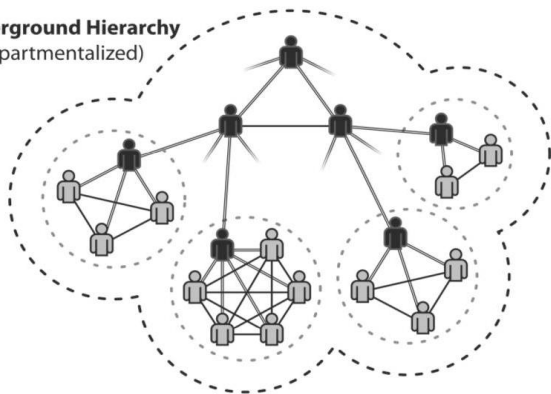

¹ <https://www.kyivpost.com/russias-war/in-depth-ukrainian-partisans-become-gamechangers-in-russias-war.html>

PRETOJIES: SISTĒMA

Kompartimentalizācija sadala pretošanās kustību funkcionālās šūnās, lai ierobežotu saziņu starp tām un neļautu uzzināt par identitāti, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams. Izmantojot šo metodi, jebkurš no sagūstītajiem šūniņas locekļiem nevarēs neko izpaust, jo pārzina tikai savu nedaudzo šūniņas biedru identitāti.

Underground Hierarchy
(Compartmentalized)

PRETOJIES: SISTĒMA

Pretošanās organizācijas parasti sastāv no četrām galvenajām sastāvdaļām:

- ✓ pagrīdē (vadība),
- ✓ atbalstītāji (*auxiliary*);
- ✓ partizānu spēki (karavīri, partizāni),
- ✓ plašākā sabiedrība.

Pagrīdē un partizāni veic politiskas un militāras aktivitātes, savukārt atbalstītāji sniedz slepenu atbalstu pagrīdē un partizāniem.

Jārēķinās, ka lielākā daļa iedzīvotāju nebūs pretošanās kustībā. Tomēr lielākā daļa iedzīvotāju **var izmantot pasīvas pretošanās metodes,** lai kavētu ienaidnieka centienus nostiprināt un institucionalizēt okupācijas pārvaldi.

ATBLASTĪTĀJI

Atbalstītāji (auxiliary) ir iedzīvotāju daļa, kas atbalsta partizānus un pagrīdi. Atbalstītāji ir dažādu profesijas pārstāvji, kas nodrošina loģistikas atbalstu, izlūkošanas datu vākšanu, medicīnisko atbalstu, finansējumu u. c.

Kā civiliedzīvotājs okupācijas apstākļos **varat palīdzēt aktīvām pretošanās grupām** savā reģionā. Jūsu iespējamais atbalsts ir atkarīga no jūsu **profesijas un jūsu rīcībā esošajiem resursiem**.

Atbalsta piemēri,:

- ☑ izlūkdati / brīdināšana.

- ☑ atbalstiet pretošanās grupas ar izdomātu identitāti (viņu leģendu, jeb palīdziet tiem slēpt savu identitāti, palīdzot uztaisīt pasi, dokumentus.

ATBALSTITĀJI

- ✓ Atbalstīt pretošanās cīnītājus ar digitālo leģendu (t.sk.viltus sociālo tīklu profilu, lai palīdzētu viņu slepenai identitātei).
- ✓ Nodrošināt drošas mājas un patvēruma vietas pretošanās kustības cīnītājiem.
- ✓ Atbalstīt pretošanās kustību ar finansēm (tostarp izmantojot kriptovalūtas)
- ✓ iegādāties vai ražot partizāņiem nepieciešamo inventāru, aprīkojumu, pārtiku, degvielu u. c.
- ✓ Uzglabāt un nogādāt pārtiku, medikamentus un darbarīkus;
- ✓ Uzglābāt pie sevis mantas un munīciju (slēptuves, cache);
- ✓ Sniegt loģistikas atbalstu.

ATBALSTITĀJI

- ✓ Nodrošināt pretošanās kustību ar komunikāciju un kurjerpastu
- ✓ Palīdziet sagatavot un izplatīt pretošanās informatīvos materiālus
- ✓ Izplatiet informāciju par notiekošo valstī interneta tīmeklī.
- ✓ Palīdziet **identificēt** okupācijas spēku "aklās zonas", **ziņojot** pretošanās kustībai par **novērošanas kamerām**. Ukrainā, pamatojoties uz iedzīvotāju sniegto informāciju, ir izveidotas reāllaikā atjauninātas okupēto pilsētu digitālās kartes!

Разом

@zhovta_strichka_bot

SEND MESSAGE

ATBALSTITĀJI: MEDICĪNISKĀ PALĪDZĪBA

Ievainotie pretošanās kustības dalībnieki parasti nevar doties uz slimnīcu, jo okupanti pārbauda visus pacientus ar noteiktā veida ievainojumiem.

Ja esat ārsts, farmaceits vai medicīnas māsa:

- ✓ Uzņemieties slepeno aprūpi par cilvēkiem, kas piedalās pretošanās kustībā;
- ✓ Iegādājaties papildu zāles un medikamentus, lai nodrošinātu pretošanos ar šīm spējām;
- ✓ Paslēpiet slimos un ievainotos, kā arī rūpējieties par viņiem;
- ✓ Telemedicīnas un medicīnisko tērzēšanas robotu izmantošana, lai ārstētu partizāņus.

ATBALSTĪTĀJI: UZMANIES!

Atcerieties, ka **okupanti sodīs ikvienu, kas atbalstīs pretošanās kustību. Novērtējiet riskus sev un saviem tuviniekiem!**

Okupanti pārbaudīs Jūsu telefonus un sociālo tīklus. Izdzēsiet no tālruņa visu informāciju, kas okupantiem var šķist aizdomīga pārbaudes gadījumā:

- ☒ tērzēšanas diskusijas pret okupantiem;
- ☒ kontakti ar militārpersonām ("majors xx", "seržants xx" utt.).
- ☒ jebkādu patriotisku informāciju;
- ☒ jokus / mēmus par ienaidnieku;
- ☒ okupantu, viņu ekipējuma, pozīciju fotogrāfijas;
- ☒ jebkādus datus, bildes vai video, kas varētu izprovocēt vai liktos aizdomīga okupantiem.

ATBALSTITĀJI: DROŠĪBA!

Nenovērtējiet pretinieku pa zemu, jo krievu iekšlietu karaspēkam un pretizlūkiem ir milzīga filtrācijas pieredze un pieeja IT rīkiem.

Tādēļ ieteikums ir izdzēsiet viedtālrunā un sociālo tīklu rezerves kopijas, ja tādas ir izveidotas. Notīrīt pārlūkprogrammas vēsturi, grāmatzīmes un čatu ziņojumos. Atinstalēt visas programmas, kas paredzētas ziņošanai par ienaidnieku. Vienlaikus atstājiet telefonā dažus neitrālus datus, piemēram, laika prognozi, filmu ieteikumus, maksšķerēšanu, adīšanu un neitrālu saraksti. Jo pretēji tas būs aizdomīgi.

Ideālākais variants ir **nēsāt līdzī atsevišķu viedtālruni** un iedot to okupantiem pārbaudes laikā. Tomēr atcerieties, ka rezerves tālrunim ir jāizskatās tāpat kā galvenajam, ar aktuāliem zvaniem, saraksti un fotogrāfijām.

IENAIDNIEKA MĒRĶIS: PIESPIEST SADARBOTIES

Mērķis: pārliecināt vai piespiest **sadarboties** ne mazāk kā **10 % iedzīvotāju**:

- ☑ Piespiest vietējos līderus, pazīstamos cilvēkus sadarboties, draudot viņiem un viņu tuviniekiem.
- ☑ Izveidot **kolaborantu tīklu**, ieceļot viņus atslēgas amatos administrācijā, daudzdzīvokļu namos (pārvaldnieki) un izglītības iestādēs.
- ☑ Motivējot autsaiderus tikt paaugstinātiem, solot privilēģijas.
- ☑ Draudot uzteikt darba attiecības.
- ☑ Kontrolēt pārtikas izdali un kritiskos pakalpojumus (piem., ārstniecības), lai piespiestu vietējos sadarboties.

SABIEDRĪBA: NESADARBOJATIES!

Lai organizētu pusmaz efektīvu okupācijas režīmu, **okupantiem nepieciešams, lai vismaz 10 procenti vietējo iedzīvotāju sadarbotos** - gan aktīvi, gan piespiedu kārtā. Pat vienkāršas nesadarbošanās darbības, kuras īsteno tūkstošiem iedzīvotāju, ir būtisks šķērslis efektīvā okupācijas režīma ieviešanai.

- ☑ Esi noturīgs (izveido pārtikas, ūdens, medikamentu, finanšu rezerves u.c.), lai mazinātu savu neaizsargātību un atkarību no okupācijas iestādēm.
- ☑ Vietējās kopienas ir noturīgākas pret okupantu spiedienu piespiest sadarboties. **Pašorganizējieties!**
- ☑ **Atbalstiet un palīdziet tiem, kuri tiek sodīti par nesadarbošanos!**

PRETOJIES: NEVARDARBĪGA PRETOŠANĀS

Nevardarbīga, pasīva pretošanās ir vērsta pret visām naidīgajām institūcijām - okupācijas spēkiem, to militāro administrāciju, kā arī pret kolaborantiem, lai panāktu šādu efektu:

- **materiālās sekas** – okupācijas pārvaldes neefektīvas darbs, ražošanas samazināšanās, produktu kvalitātes pasliktināšanās, pakalpojumu sniegšanas palēnināšanās u.tml.;
- **morālā ietekme uz** okupantiem un kolaborantiem - nedrošības, izolētības un naidīguma sajūta.

Metodes: nevis vardarbība, bet netiešās darbības, nesadarbojoties vai sabotējot procesus.

NEVARDARBĪGA IEDZĪVOTĀJU PRETOŠANĀS

1973. gadā Džīns Šārps (Gene Sharp) identificēja 198 nevardarbīgas pretošanās metodes. Kopš tiem laikiem ir parādījušās jaunas metodes un tehnoloģijas, piemēram, tiešsaistes aktivitātes vai jauno tehnoloģiju izmantošana. Šajā rokasgrāmatā ir sniegti daži vēsturiski nevardarbīgas rīcības piemēri.

Neierobežojiet sevi un neielieciet sevi rāmjos. Radoši izdomājiet jaunas nevardarbīgas pretošanās aktivitātes ar mērķi:

- **ietekmēt** pretinieka militāro ofensīvu un cīņu ar pretošanās kustību.
- **paralizēt** okupantu kontroli/efektīvu pārvaldību okupētajā teritorijā.

VISAS SABIEDRĪBAS PROTESTI, PUBLISKAS SAPULCES UN SIMBOLISKI PUBLISKI AKTI.

Viena no nevardarbīgām pretošanās metodēm ir izteiksmes un simboliskas darbības, kuru mērķis ir paust noraidošu attieksmi pret okupantu varu.

Ukrainā **sabiedrības protesti un sapulces** piespieda Krievijas armiju atvēlēt vairāk karaspēka, lai nostiprinātu savu kontroli daudzās pagaidu okupētajās

pilsētās. Nevardarbīga iejaukšanās un tanku un militāro konvoju bloķēšana palēnināja Krievijas spēku virzību izšķirīgajā brīdī.

SIMBOLISKAS PUBLISKAS DARBĪBAS

Nevardarbīgā pilsoniskā pretošanās izmanto stratēģiju, kas balstās uz slepenām un "neredzamām" darbībām, kas veicina nepakļaušanos okupācijai:

- Slogāni, karikatūras un simboli
- Karogi, plakāti un vizuālie līdzekļi
- Karogu izkāršana, izmantojot simbolisku krāsu priekšmetus
- Simbolu valkāšana
- Simboliska gaismu iedegšana (lāpas, laternas, sveces)
- grafiti kā protesta akcija
- Simboliskās skaņas (himna, nacionālās dziesmas vai tieši otrādi bēru mūziku, lai demoralizētu pretinieku).

SIMBOLISKAS PUBLISKAS DARBĪBAS

"Dzelteno lentīšu" kustība Ukrainā aicina turpināt nevardarbīgu pretošanos uz laiku okupētajās Ukrainas teritorijās. Cilvēki izkar uz ielām karogus un dzeltenās lentītes! Ja nav karoga, lentīšu vai svītru, sagriež vecas dzeltenas drēbes strēmelēs. Dzeltenās lentītes tiek piesietas cilvēku pārpildītajās vietās: pie ceļa zīmēm, margām, durvju rokturiem, autobusu pieturām un kokiem.

☑ **Izkrāsot un izdrukāt valsts simbolus un nacionālās krāsas.**

Ukrainā cilvēki zīmē uzmundrinošus uzrakstus - "Bruņotie spēki ir tuvu, viņi tuvojas" vai burtu "І" (šis burts atrodams tikai ukraiņu alfabētā), vai nacionālo ģerboni, vai UA karoga krāsas.

☑ **Iemetiet draudu vēstules kolaborantu vai okupantu pastkastītēs!**

VĒSTURE: SIMBOLU VALKĀŠANA

Nacistu okupācijas laikā
Otrā pasaules kara laikā
daudzi norvēģi kā
pretošanās simbolu nēsāja
papīra saspraudes atlokos,
kā kaklarotas vai aproces.

Nacistu okupācijas laikā
nīderlandieši nēsāja monētas
kā rotaslietas / brošas kā
klusas pretošanās formu, jo uz
tām bija viņu karalienes
Vilhelmīnes portrets.

Pastmarkas vienmēr tika liktas aplokšņu
kreisajā stūrī, jo holandieši uzskatīja, ka labais
stūris pieder tikai pastmarkām ar karalienes
Vilhelmīnes attēlu.

SIMBOLU VALKĀŠANA

Nacionālo simbolu nēsāšana kā protesta forma pret okupāciju ir taktika, ko indivīdi un grupas izmanto, lai paustu savu opozīciju pret ārvalstu kontroli pār savu teritoriju. **Nēsājiet**

nacionālos simbolus kā protesta formu pret okupāciju, taču rūpīgi apsveriet arī iespējamās sankcijas.

Pretošanās kustība izmanto arī “neformālās” **ielu pārdēvēšanas** metodes **par godu kara varoņiem.**

PRETOJIES: SOCIĀLĀ NESADARBOŠANĀS

- Sociālais boikots
- Atteikšanās sazināties
- Sabiedrisko / sporta aktivitāšu pārtraukšana (ar kolaborantiem)
- Sabiedrisko pasākumu boikots
- Dalības apturēšana sabiedriskās organizācijās
- Personisks atteikums sadarboties
- Kolektīvā izbraukšana no dzīvesvietas

PRETOJIES: SOCIĀLĀ NESADARBOŠANĀS

Daži piemēri:

- ☒ Demonstratīvi pārtrauciet visas sarunas, kad ēkā vai kafejnīcā ienāk okupanti vai kolaboranti, vai nejauši satiekat šādus cilvēkus uz ielas.
- ☒ Demonstratīvi atkāpјaties no viņiem uz sāniet, lai okupanti un kolaboranti vēl skaidrāk sajūt savu izolētību.
- ☒ boikotējiet dalību izklaides pasākumos (kinoteātros, teātros, koncertos utt.). Tas jo īpaši attiecas uz režīmu atbalstošiem mītiņiem.

- ✘ Kad uz pasākumu ierodas okupanti vai kolaboracionisti, pēc iespējas ātrāk atstājiet pasākumu.
- ✘ pārtrauciet neformālus kontaktus ar kolaborantiem un viņu ģimenēm. Pārtrauciet draudzēšanos ar viņiem sociālajos tīklos.
- ✘ Neizmantojiet īpašus okupantu sveicienus, saukļus, nedziediet okupantu himnu sapulcēs.
- ✘ Pat ja jūs saprotat krievu valodu, izliekaties, nesaprotiet; nepārtraukti precizējiet un uzdodiet precizējošus jautājumus.
- ✘ Nepērciet un nelasiet drukātus izdevumus, kas jebkādā veidā ir saistīti ar okupācijas varu.

- ❌ atturēties no okupantu televīzijas un radio pārraižu skatīšanās un klausīšanās. Neapmeklējiet okupantu informācijas vai izklaides vietas.
- ❌ Sniedziet izvērstas un neskaidras atbildes, kad tiek jautāti par kādu jautājumu.
- ❌ Nesniedziet intervijas okupācijas varas pārstāvjiem. Neļaujiet sevi filmēt vai fotografēt.

SOCIĀLĀ NESADARBOŠANĀS

Daži piemēri no vēstures:

Nacistu okupācijas laikā Norvēģijā daudzi atteicās runāt vāciski, lai gan tā bija plaši izplatīta valoda. Norvēģi atteicās sēdēt blakus vācu karavīriem, kad viņi brauca sabiedriskajā transportā u.tml.

Nacistu okupācijas laikā lielākā daļa norvēģu studentu atteicās no iestāšanās pronacistiskajās jaunatnes organizācijās.

Tāpat visi bīskapi un lielākā daļa garīdznieku atkāpās no amata, lai nemācītu / netiesātu okupantu pieprasīto "paklausību vadonim un valstij". Galu galā nacisti atsauca šīs prasības, jo trūka kolaborantu, lai novadītu dievkalpojumus.

PIEMĒRS NO VĒSTURES

Septiņpadsmit gadus vecais dānis Arne Sejrs bija liecinieks tam, ka viņa mazpilsētas iedzīvotāji bija draudzīgi pret vācu karavīriem pirmajā okupācijas dienā 1940. gadā. Vēlāk viņš uzrakstīja:

"Desmit baušļi dāņiem":

- 1) Jūs nedrīkstat doties strādāt uz Vāciju.
- 2) Jums jāsabotē darbs vāciešu labā.
- 3) Jāstrādā lēni.
- 4) Sabojājiet iekārtas / instrumentus.
- 5) Izniciņiet visu, kas var nākt par labu vāciešiem.
- 6) Aizkavējiet visus pārvadājumus.
- 7) Boikotējiet vācu un itāļu filmas.
- 8) Jūs nedrīkstat iepirkties nacistu veikalos.
- 9) Nesadarbojies ar kolaborantiem.
- 10) Jums ir jāaizsargā ikviens, kurš tiek vajāts.

PRETOJIES: EKONOMISKĀ NESADARBOŠANĀS:

- ☒ Patērētāju boikots
- ☒ Boikotēto produktu neizmantošana
- ☒ Atteikums nomāt
- ☒ Ražotāju boikots
- ☒ Piegādātāju boikots
- ☒ Tirgotāju boikots
- ☒ Atteikums iznomāt vai pārdot īpašumu
- ☒ Rūpnieciskās palīdzības atteikums

РОСІЯ РОЗПОЧАЛА ОКУПАЦІЮ УКРАЇНИ
НЕ КУПУЙМО ТОВАРІВ ОКУПАНТІВ

БОЙКОТУЙ
РОСІЙСЬКЕ!
Код російських
товарів 46

Ekonomiskā nesadarbošanās padara okupāciju
ļoti dārgu.

PRETOJIES: EKONOMISKĀ NESADARBOŠANĀS

Skaidrs ir tas, ka īslaicīgi okupētajās teritorijās uzņēmējdarbība ir iespējama tikai ar noteiktu sadarbības līmeni ar okupācijas administrāciju (kā minimums, uzņēmēji maksā nodokļus).

Boikotējiet tos uzņēmumus, kas brīvprātīgi / aktīvi sadarbojas ar ienaidnieku:

- Boikotēt viņu veikalus, birojus un iestādes; boikotēt pasākumus.
- Nepērciet no tiem preces un pakalpojumus.
- Neatbalstiet / nepiegādājiet tos
- Ja iespējams, nestrādājiet ar viņiem.
- Dalāties ar informāciju, ka viņi ir brīvprātīgie kolaboranti.

PRETOJIES: EKONOMISKĀ NESADARBOŠANĀS

Pagaidu okupētajās teritorijās krievi ir aizlieguši Ukrainas valūtas grivnas apgrozību, taču vietējie iedzīvotāji šo aizliegumu ignorē. Ukrainas valūtas aprīte okupētajās teritorijās nebūtu iespējama bez plašāka uzņēmēju atbalsta, kuri pēc aizlieguma turpina pieņemt grivnas, tāpēc visai sabiedrībai ir uzdevums atbalstīt šos veikalus, tirgus un zemniekus.

- ✓ Izvairīties no ienaidnieka valūtas.
- ✓ Boikotējiet ienaidnieka izcelsmes preces un pakalpojumus.
- ✓ Nemaksājiet nodokļus
- ✓ Nezdodojiet KF armijai / nepiešķiriet militārpersonām

atlaides

STRĀDĀT UZ OKUPANTIEM?

Ukrainā KF okupācijas administrācija nevar atrast pietiekamu skaitu darbinieku, kas būtu gatavi strādāt viņu labā okupētajos reģionos. Vietējo iedzīvotāju pieaugošā pretestība neļauj atrast nepieciešamo darbaspēku, un okupanti ir spiesti ievest savus civilos speciālistus vai pazemināt standartus, kvalifikāciju vai akreditāciju.

Tā vienmēr ir morāla dilemma - turpināt sniegt pamatpakalpojumus pagaidu okupētajās teritorijās, jo civiliedzīvotāji ir atkarīgi no šiem svarīgajiem pakalpojumiem.

Piemērs - sagūstīto kodolspēkstaciju personāls, kurš palika uz vietas, jo neviens šo AES nepārzina labāk, un Krievijas "speciālisti" labi nepārzinot AES varētu izraisīt kodolkatastrofu.

NEKAD (!)

Nekad un nekādos apstākļos, ja vien to nav tieši piespiedis okupants:

- ☒ Brīvprātīgi nedienē okupanta militārajos spēkos, drošības dienestos, tiesībaizsardzības iestādēs, "vietējā milicijā", prokuratūrās un tiesās.
- ☒ Neesi apakšnieks vai piegādātājs ienaidnieka bruņotajiem spēkiem utt.
- ☒ Nestrādā ienaidnieka militārajā rūpniecībā vai uzņēmumos, kas ražo divējādā lietojuma iekārtas;
- ☒ Nepiedalies militāro transportlīdzekļu remontā / modernizācijā utt.
- ☒ Nepiedalies militāro aizsargbūvju, nocietinājumu, pretmobilitātes pasākumu utt. būvniecībā.
- ☒ Nedalieties ar ienaidnieku ar izlūkošanas informāciju vai datiem.

NEKAD (!)

Nekad un nekādos apstākļos, ja vien to nav tieši piespiedis okupants:

- ☒ neieņem politiskus vai vadošus amatus okupācijas administrācijās.
- ☒ Nepiedalieties kolaboracionistu politiskajās kustībās un partijās.
- ☒ Nepiedalieties okupantu vēlēšanu procesos kā vēlēšanu komisijas / atbalsta personāla daļa;
- ☒ Nelieto un neesi daļa no ienaidnieka propagandas, izplatīšanas, un apraides, īpaši skolās;
- ☒ Nepiedalīties darbībās, kas saistītas ar okupācijas režīma stiprināšanu vai vērstas pret pretošanās kustību un vājina pretošanos. **Nedariet neko, lai atbalstītu ienaidnieku**, un nedariet neko, lai vājinātu pretestību!

PRETOJIES: POLITISKĀ NESADARBOŠANĀS

Daži piemēri:

- ☒ Neatbalsti okupācijas režīmu
- ☒ Vēlēšanu un referendumu boikots
- ☒ Valdības iestāžu, aģentūru un citu struktūru boikots.
- ☒ Izstāšanās no valsts izglītības iestādēm
- ☒ Vispārējs administratīvās sadarbības atteikums

2022. gadā ukraiņu politiskās nesadarbošanās pasākumi, ko īsteno vietējās administrācijas mēri un ierēdņi, palīdzēja **novērst pseidoreferendumu organizēšanu.**

IENAIDNIEKA MĒRĶIS: ASIMILĒT

Mērķis: izveidot propagandas "smadzeņu skalošanas" mācību programmu skolās, lai veicinātu vietējo iedzīvotāju asimilāciju.

Izglītības iestādēs okupanti nekavējoties:

- ☑ Aizstāj administrāciju ar kolaborantiem
- ☑ Aizstāj mācību priekšmetus ar okupantu mācību programmu.
- ☑ Nomaina skolotājus, kuri ir pret okupantu mācību programmu.
- ☑ Aizstāt mācību grāmatas
- ☑ Ievieš nodarbības krievu valodā.

PRETOJIES: IZGLĪTĪBAS IESTADES

Izglītības iestādēs īstenotie sociālās nesadarbošanās pasākumi kavē okupācijas režīma plānotus kultūras asimilācijas plānus.

Ukraine

‘No way I could work for the Russians’: the Ukrainian teachers resisting occupation

Atbalstiet tos, kuri zaudējuši darbu, jo uzteica sadarbību ar okupantiem.

Patriotiski noskaņotu skolotāju aiziešana no Ukrainas skolām piespieda okupantus sūtīt skolotājus no Krievijas vai pat mazināt prasības nekvalificētiem kolaborantiem, lai tie varētu kļūt par skolotājiem.

Russia sending teachers to Ukraine to control what students learn

The Kremlin is promising teachers big money to 'prepare schools' in Ukrainian regions its forces now occupy

By Robyn Dixon

July 18, 2022 at 3:00 a.m. EDT

VĒSTURE: AIZIEŠANA NO SKOLĀM

Norvēģijā nacistu okupācijas laikā lielākā daļa skolotāju atteicās pievienoties nacistu vadītajai valsts skolotāju savienībai un atteikušies ieviest skolās totalitāro propagandu.

Okupācijas iestādes centās ietekmēt aptuveni 10 000 skolotājus ar algu izmaksu, slēdza dažas skolas un arestēja aptuveni tūkstoši pedagogu, kuri turpināja pasniegt stundas privātmājās.

Pateicoties skolotāju drosmei, **nacistu mācību programma izglītības sistēmā netika ieviesta.**

Pat okupācijas laikā skolotāji un bibliotekāri varēja latenti pretoties, koncentrējoties uz kritiskās domāšanas attīstīšanu jauniešos.

PRETOJIES: NESTRĀDĀ IENAIDNIEKA LABĀ

Politiskā nesadarbošanās, piemēram, ierēdņu atteikšanās strādāt jaunās okupētās valdības pakļautībā, mazina okupācijas administrācijas legimitāti un atņem pārvaldībai nepieciešamās zināšanas daudzās civilās administrācijas jomās.

Ukrainas pagaidu okupētajās teritorijās krievi nevar nokomplektēt okupācijas izpildvaras struktūrvienības, lai tās uzturētu. Dažos gadījumos personāla trūkums sasniedza 90 %.

Vietējie iedzīvotāji lielākoties ir vai nu pametuši reģionu, vai arī atteikušies sadarboties ar ienaidnieku.

Šādā veidā okupācijas administrācijas **nevar efektīvi darboties**, būt operacionālās.

PRETOJIES: IGNOREĒ

Neizmantojiet okupantu transporta numura zīmes. Ukrainā krievi uz laiku okupētajās teritorijās piespiež iedzīvotājus saņemt jaunas Krievijas numura zīmes automašīnām. Ukraiņi ilgstoši sabotēja pārreģistrācijas procesu.

UKRAINIANS REFUSE TO USE RUSSIAN LICENSE PLATES AT TOT

🕒 January 16, 2023

PRETOJIES: IZVAIRIES NO KF PASĒM

Okupācijas režīms spiedīs nomainīt pasēs.

Jums **no tā vajadzētu izvairīties.**

Taču šī tēma ir ļoti sarežģīta, jo bez ienaidnieka pasēs nav

pieejami daudzi pamatpakalpojumi (piemēram, medicīnas pakalpojumi, ierobežota pārvietošanās). Ukrainā pārvietošanās brīvība okupētajās teritorijās ir ierobežota, un, ja nav Krievijas pasēs, pastāv deportācijas draudi.

Tomēr, kamēr nav piespiedu kārtā, **noraidiet Krievijas Federācijas pasi vai personu apliecinošu dokumentu.**

PRETOJIES: BOIKOTĒJIET NELIKUMĪGĀS "VĒLĒŠANAS" UN REFERENDUMUS

Ukrainians were told how to avoid participation in the "referendum" of the occupiers

Tanya Polyakovska 15:57, 25.09.22 4 min. 1139

The ministry warns that anyone who voluntarily participates in the preparation of pseudo-referendums or cooperates with the occupiers will be held criminally liable.

SABOTĀŽA

Sabotāža ir apzināta īpašuma iznīcināšana vai procesu / darbības kavēšana ar dažādiem līdzekļiem un metodēm, kā arī kaitējums, iznīcināšana vai apzināti kļūdaina materiālu vai komunālo pakalpojumu nodrošināšana. Viss, kas var kaitēt režīmam.

Šajā rokasgrāmatā ir izklāstītas dažas idejas par sabotāžu, pamatojoties uz vēsturiskiem gadījumiem.

Šie piemēri **nedrīkst** jūs **ierobežot**, jo, varbūt, tādu pašu efektu var panākt ar citiem rīkiem vai jaunām tehnoloģijām.

Esiet radoši un izdomas bagāti!

[!] Par šo rīcību pretinieks Jūs var sodīt!

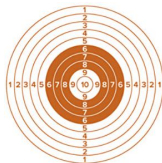
SABOTĀŽA: DROŠĪBA PIRMAJĀ VIETĀ

Apgrūtinī izmeklēšanu:

- ☑ Vienmēr nodrošinieties ar alibi;
- ☑ Mēģini veikt darbības, par kurām atbildīgs liels skaits cilvēku;
- ☑ izmanto ikvienam pieejamus materiālus / instrumentus
- ☑ Neglabājiet savos telefonos kompromitējošus materiālus, fotoattēlus, videoklipus vai kontaktus.

Mērķi: izvēlies **reālus un sasniedzamus mērķus**. Piemēram, nevajadzētu mēģināt izgatavot sprāgstvielas, ja iepriekš to neesat darījis.

SABOTĀŽAS MĒRĶI

Sabotāžai vienmēr jāietver darbības, lai:

- ✓ **paralizētu** vai padarītu neefektīvu okupācijas iestāžu darbu.
- ✓ **nodarītu kaitējumu** ienaidnieka resursiem un personālam
- ✓ **ietekmētu** ienaidnieka militārās vai drošības operācijas.

Daži prioritārie mērķi:

- Štābi, vadības centri
- Elektroniskā kara iekārtas, radari
- Dronu infrastruktūra
- Militārās noliktavas un bāzes,
- Transporta spējas, remontrūpnīcās
- Degvielas noliktavas
- Materiāli un instrumenti aizsardzības fortifikāciju izveidei utt.

SABOTĀŽA: TRANSPORTA SISTĒMA

Mērķis: **ietekmēt okupantu loģistikas spējas.**

Daži sabotāžas piemēri:

- ☑ Ceļa zīmju nomaiņa vai noņemšana.
- ☑ Vietās, kur satiksmi galvenokārt veido ienaidnieka transports, noņemiet bīstamo ceļa posmu zīmes.
- ☑ Izkaisiet uz ceļiem šķembas, naglas un asus akmeņus, lai pārdurtu iebrucēju riepas.
- ☑ Maksimāli ilgi neveiciet okupantu transporta apkopi, veiciniet ātrāku detaļu un sistēmu nolietojumu.
- ☑ Remontējot okupantu transportu, veiciet to pēc iespējas sliktāk. Simulēt rezerves daļu trūkumu, pagariniet remontu ilgākā laika posmā.

SABOTĀŽA: RŪPNIECĪBAS OBJEKTI

Mērķis: **palēnināt, samazināt efektivitāti vai apturēt ražošanu.** Bojātā aprīkojuma remonts vai nomaiņa var aizņemt vairākus mēnešus.

Daži piemēri:

- ✓ Darbojaties pretrunā ar lietošanas instrukcijām (pārkaršana, spiediens).
- ✓ nekopjat instrumentus un rīkus, lai veicinātu to bojājumus.
- ✓ Neasiniet griezējinstrumentus.
- ✓ Netīriet darbarīkus un iekārtas, lai tas kļūtu neefektīvās, ātri bojājās.
- ✓ Bojājiet filtrus un to sistēmas.
- ✓ Izvairīties no regulāras iekārtu un mašīnu apkopes un tīrīšanas.
- ✓ Ja mašīnai vai ierīcei ir siksna piedziņa, pārgrieziet šādas siksna.

SABOTAŽA: OKUPANTU INFRASTRUKTŪRA

Mērķis: samazināt apkures, ūdensapgādes, kanalizācijas sistēmu, elektrības sistēmu un remonta iekārtu efektivitāti.

Daži piemēri:

- ✓ Sabojāt gaisa kondicionēšanas sistēmu (ventilācijas, gaisa kondicionēšanas, apkures) darbību ēkās, kurās strādā vai dzīvo okupanti vai kolaboranti.
- ✓ Birojos un ēkās izveidot sliktus / nedrošus elektrības savienojumus, sabojāt izolāciju,
- ✓ Nesteigties pieslēgt internetu, bojāt maršrutētājus un vadus, kā arī nesteigties to remontēt.
- ✓ Ja iespējams, pārgrieziet tālruņa (un interneta) pārraides līnijas. Bojājiet elektrolīniju izolāciju.

SABOTAŽA: DARBS OKUPĀCIJA ADMINISTRĀCIJAS LABĀ

Mērķis: **palēnināt procesus, veicināt okupācijas administrācijas neefektīvu darbību.**

Piemēri:

- ✓ Maksimāli birokratizēt visus procesus
- ✓ Runājiet pēc iespējas biežāk un ilgāk, uzdodiet precizējošus jautājumus.
- ✓ Nododiet visus jautājumus citiem "tālākai izpētei un izskatīšanai".
- ✓ Atkārtoti diskutējiet par iepriekšējā sanāksmē atrisinātajiem jautājumiem.
- ✓ Aiciniet kolēģus izvairīties no steigas, prasiet papildus rezolūcijas un vīzas.
- ✓ Dariet visu iespējamo, lai aizkavētu un nepildītu okupācijas varas uzdevumus.

- ✓ Formulējot uzdevumus, vienmēr nosakiet prioritāti mazsvarīgiem un sekundārajiem uzdevumiem.
- ✓ Organizējiet sanāksmes laikā, kad jāveic svarīgāki uzdevumi.
- ✓ Apsveriet veidus, kā palielināt dokumentu apjomu ticamos veidos, piemēram prasiet nevajadzīgas kopijas.
- ✓ Veiciet pēc iespējas vairāk pieprasījumu citām struktūrvienībām.
- ✓ Strādājiet pēc iespējas lēnāk, taisiet pēc iespējas vairāk pārtraukumu.
- ✓ Nepasūtiet kancelejas preces, printera papīru un krāsas, lai apturētu procesus.
- ✓ Neveiciet kiberhigiēnu, neatjauniniet IT sistēmu programmatūru u.tml.

Esiet radoši izgudrot jebkuru triku, lai palēninātu procesus vai padarītu tos neefektīvus, lai paralizētu ofisu darbu.

SUVERENITĀTES ATJAUNOŠANA

Pretošanās kustība ir būtiska, lai atbrīvotu ieņemtās teritorijas. Piemēram, Otrā pasaules kara D-dienas laikā franču pretošanās kustības kaujinieki iznīcināja lielus dzelzceļa līniju posmus, neļaujot vācu bruņotajiem spēkiem nokļūt Normandijā pa dzelzceļu un ierobežojot to pārvietošanos pa ceļiem, ievērojami palēninot vācu manevrus frontē.

Kā atbalstītājs vai parasts pilsonis jūs **varat atbalstīt pretošanās šūnas**, atbalstītu atbrīvošanās operāciju un ietekmētu ienaidnieka aizsardzību.

Esi aktīvs un atbalsti atbrīvošanu!

ATBALSTI ATBRĪVOŠANU: SABOTAŽA

Galvenais mērķis: **aizkavēt**
ienaidnieka manevrus:

- ✓ **Bloķēt** ienaidnieka kustību
- ✓ **Sabojāt** ienaidnieka transportu
- ✓ **Iznīcināt** degvielas krājumus
- ✓ **Sabojāt** okupantu novērošanas sistēmas, kameras un dronus.
- ✓ **atslēgt** elektrību un sakarus okupantu infrastruktūrai.
- ✓ **Nodarīt kaitējumu** okupantu komunikācijām / IT sistēmām .

[!] Ceļa infrastruktūru iznīcināt / sabojāt tikai tad, kad to pieprasa pretošanās šūnas, jo nekoordinēti centieni var kaitēt sabiedroto spēku operācijām.

АТВАЛСТИ АТБРІВОШАНУ

Ikviens var dalīties ar informāciju par ienaidnieku:

- ✓ Piešķiriet piekļuvi savām novērošanas kamerām vai dalīties ar datiem.
- ✓ Demoralizēt ienaidnieku un kolaborantus

KAS TĀLĀK? KO MĒS VARAM DARĪT TAGAD?

Katram pilsonim ir jāsaprot, ka valsts aizsardzība nebeidzas ar teritorijas vai tās daļas īslaicīgu zaudēšanu. **Nekas nebeidzas!** Aizsardzības operācija pāriet uz slepenas pretošanās fāzi pagaidu okupētajās teritorijās. Taču pagrīdes panākumi ir atkarīgi no vienkāršiem pilsoņiem pagaidu okupētajās teritorijās. Katrs pilsonis var atbalstīt pretošanos. Pat vienkāršas nesadarbošanās akcijas, kuras īsteno tūkstošiem pilsoņu, ir būtisks šķērslis efektīva okupācijas režīma ieviešanai. Ukrainā masveida iedzīvotāju nesadarbošanās darbībām ir bijusi būtiska nozīme **militārās okupācijas institucionalizācijas procesa apturēšanā.**

Iedzīvotāji ir daļa no valsts aizsardzības sistēmas, taču tikai daži no viņiem ir atbilstoši

apmācīti. Informācija par pretošanās plānošanu lielākoties ir klasificēta un plašākai sabiedrībai nav pieejama. Vienīgā iespēja **skaidrot plašākai sabiedrībai ir izglītot un apmācīt, ilustrējot pilsonisko pretošanos ar piemēriem.**

Vairums no nevardarbīgas pretošanās pasākumiem ir efektīvi tikai, ja tiek nodrošināts **masveidīgums**. Respektīvi, ja ar agresoru nesadarbojās daži desmiti cilvēki, nekāda efekta nav, bet ja nesadarbojās desmitiem tūkstoši, tam ir graujošs efekts. Bet **šo masveidīgumu var panākt tikai ar masveida iedzīvotāju izglītošanu un apmācību.**

Ja iedzīvotāji netiks pienācīgi izglītoti un apmācīti, tad to nāksies darīt pašmācības ceļā kara laikā mācoties darot. **Ne rīt, bet šodien** valstij ir jāiegulda līdzekļi pilsoniskās pretošanās gatavībā, nodrošinot visaptverošu

izglītību un apmācību visiem iedzīvotājiem par vardarbīgu/ nevardarbīgu pretošanos.

Šāda sabiedrības apmācība būtu nepieciešama ne tikai sliktākajam scenārijam stundai X, bet jau šodienai! **Mēs dzīvojam hibrīda kara laikā.** Ikdienā mēs piedzīvojam uzbrukumus informatīvajā telpā, ekonomikā, kibervidē u.c.

Ja tūkstošiem pilsoņu tiktu apmācīti nevardarbīgai pretošanai, tad šīs prasmes ļoti noderētu mums visiem ikdienās hibrīda karā. **Nav jāgaida stunda X, lai uzsāktu pretoties Krievijas dezinformācijai, agresora ekonomiskajam, diplomātiskajam un kultūras karam, cīņai par vērtībām un prātiem.** Iedzīvotāji šādām prasmēm ir jāapmāca jau šodien. Ukraiņi ar savām asinīm ir devuši laiku mums sagatavoties, tādēļ mēs nevaram to vairs atlikt...

**Esiet uzmanīgi: militārā apdraudējuma gadījumā
nekavējoties iznīciniet šo grāmatu!**

LATVIJAS
MEDNIEKU
SAVIENĪBA

MANA
LATVIJA
MANA
ATBILDĪBA

